de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 16 — 20 APRIL 1951

HOP, PAARDJE, HOP, HOP, HOP!

MEVROUW BABBEL

KRIJGT EEN LESJE

Mevrouw Babbel was een dame, die erg graag praatte. Ze vond het heerlijk, als er wat bijzonders gebeurde. Dan kon ze bij allerlei mensen uit haar straat op bezoek gaan om er over te babbelen. Praten en babbelen, ja, dat was haar lust en haar leven!

Op zekere morgen was mevrouw Babbel in haar keukentje de ontbijtboel aan het opruimen, toen ze toevallig uit het raam keek. Wat ze daar zag, deed haar verrast ophouden met haar werk. Daar, in de tuin van de buren, stond mevrouw Helder haar was op te hangen. Nu was dat op zich niets bijzonders, want het was Maandag en bovendien een mooie, heldere voorjaarsdag. Neen, het was het wasgoed zélf, waarover mevrouw Babbel zo verbaasd stond te kijken. Want dat was niet schoon en helder, zoals wasgoed hoort te zijn, maar vuil, écht vuil!

„Ik zou me doodschamen als ik zo mijn was ophing," zei mevrouw Babbel met een besliste hoofdknik tot zichzelf. Maar dat vond ze niet voldoende. Ze liet de ontbijtboel verder staan en rende naar de kapstok om haar mantel aan te trekken en haar hoed met de veer op te zetten. De afwas, de bedden die moesten worden opgemaakt, het stof dat moest

worden afgenomen, mevrouw Babbel dácht er eenvoudig niet meer aan. Ze had nu wel wat anders aan haar hoofd. Ze moest immers nodig over het schandelijke geval praten. En daarom rende ze vliegensvlug de straat op, recht op het huis van mevrouw Goedhart af. Tijd om aan te bellen gunde ze zich niet, neen, ze liep meteen achterom, waar ze mevrouw Goedhart in de keuken bezig vond.

„Weet u, dat mevrouw Helder haar wasgoed halfvuil ophangt?" viel ze met de deur in huis. „Ik heb het zo juist met eigen ogen gezien. Het is beslist een schandaal. Er is toch zeep genoeg te krijgen!"

Mevrouw Goedhart kreeg 'n peinzende uitdrukking op haar vriendelijke gezicht. „Daar begrijp ik niets van," zei ze. „Mevrouw Helder is anders juist zo keurig netjes. Misschien is haar wasketel stuk of brandde het gas niet. Ik geloof, dat ik dadelijk even bij haar langs loop. Misschien kan ik haar helpen."

Maar mevrouw Babbel hoorde nauwelijks, wat mevrouw Goedhart allemaal zei. Ze was al half op weg naar het huis van mevrouw Vriendschap. Daar stak ze hetzelfde verhaal af: „Weet u, dat mevrouw Helder haar wasgoed halfvuil ophangt? Ik heb het met eigen ogen gezien. Het was gewoon smerig. Ze moest zich schamen."

„Wat gek," antwoordde mevrouw Vriendschap. „Ze moet beslist van streek zijn om zo iets te doen. Wie weet, is er iets erg naars in haar familie gebeurd. Weet je wat, ik loop er dadelijk even langs om te informeren."

Maar mevrouw Babbel had mevrouw Vriendschap's woorden niet afgewacht. Ze was al weer weg, naar het volgende huis in de straat, om daar haar hart opnieuw te luchten.

Zo bleef ze de hele dag aan de gang met van de een naar de ander te lopen en aan iedereen het verhaal te vertellen over het schandelijk vuile wasgoed van mevrouw Helder.

Eindelijk, toen het al tegen de avond liep, dacht ze er over naar huis terug te keren. Toen ze haar tuintje binnenkwam, viel haar blik op de bloemen in het perk voor het huis. Ze zag, dat er heel wat onkruid tussen de bloemen was opgeschoten en dat het hard nodig was, dat ze dat eens ging uittrekken. Eigenlijk had ze dat die middag moeten doen, maar ze had het zo druk gehad met over het vuile wasgoed van mevrouw Helder te babbelen!

Toen ze de hoek van haar huisje omliep, keek ze nog even in de tuin van haar buurvrouw. Wat ze zag, deed haar verbaasd en eigenlijk wat teleurgesteld stilstaan. Want 't wasgoed, dat daar aan de lijn hing, was helemaal niet vuil meer, maar juist prachtig helder wit!

„Hoe heb ik 't nou?" zei mevrouw Babbel, terwijl ze even later hijgend op een keukenstoel neerviel. „Ik weet toch zeker, dat het vanmorgen helemaal smerig was!"

Ze voelde zich moe en onvoldaan en zette met een zucht haar hoed met de veer af. „Hoe zou die was nu toch ineens zo mooi schoon geworden zijn?" vroeg ze zich verbijsterd af.

Net als die morgen keek ze weer door het keukenraam, waardoor ze uitzicht had op de tuin met de waslijnen van mevrouw Helder. Maar nu raakte ze helemaal in de war: want de was van mevrouw Helder was wéér helemaal vuil!!

„Zie ik het heus goed?" zei mevrouw Babbel. „Of....?" En opeens stak ze een vinger uit en wreef daarmee heen en weer over haar keukenraam. Toen ze haar vinger daarna bekeek, zag ze dat die helemaal zwart was van het vuil....!

Nu begreep ze het eindelijk! Niet het wasgoed van mevrouw Helder was vuil geweest, maar haar eigen keukenraam, waardoor ze naar het wasgoed gekeken had!

Beschaamd viel mevrouw Babbel terug in haar keukenstoel. Voor één keer wist zij eens geen woorden te vinden!

EEKHOORNNESTJES

Wie zich de moeite getroost een eekhoorntje in de vrije natuur te besluipen, zal er wellicht in slagen zijn nesten in sommige boomvorken of elders te ontdekken.

Ik schrijf met opzet: nesten. Want ons sierlijke vriendje heeft er meestal een stuk of drie. Eén nest louter en alleen voor het plezier van zijne majesteit de eekhoorn, om er overdag zo nu en dan eens binnen te wippen en er te verpozen in de bovenste takken van een boom, lekker tussen wat lover en een tikje mos als voering; dan nog een noodnest in de vorken van dennen of eiken dat dient als toevluchtsoord voor de jongen, als er soms gevaar mocht dreigen voor het hoofdnest, en dan tenslotte dit laatste in de vork van een paar stevige takken, tegen de stam van een boom aan.

Bij wijze van uitzondering vind je zo'n nest ook wel eens in holle bomen, in het heidekruid of onder dennetakken. Er is vaak iets eigenaardigs met dat nest, want het is dikwijls in tweeën gedeeld door een soort schot van mos en loof, dat tevens de rol vervult van klep. Want wat doet onze pluimstaart?

Hij ligt op de loer in de nabijheid van dat nest of zit muisstil te wachten in de achterste kamer totdat een of ander vogeltje zo tegen het vallen van de avond binnensluipt. Dat wordt dan door de snelle jager overvallen en.... opgepeuzeld. Ja, dat doet hij. Want bij het onderzoek van de maaginhoud van zesennegentig eekhoorntjes werden er in zevenenvijftig maagjes overblijfselen gevonden van vogeltjes. Hadden jullie niet gedacht, hè?

Hand en hoofd

Een kloeke hand, een rappe hand,
Die acht ik waarlijk niet gering;
Maar 'k weet toch nog een béter ding:
Een helder, rijk en rijp verstand!
Een hoofd, dat doordenkt en bevroedt,
Eér dat de hand wat poogt of doet.

Dus wél de handen uit de mouw
En de arbeid krachtig aangevat,
Maar eerst bedacht, hoe dit of dat
Het bést te zetten is op touw;
En iedren dag viert juffrouw Hand
Haar trouwfeest met mijnheer Verstand!

J.P. HEYE

LEERRIJKE LESSEN

DE HOND EN HET SCHAAP

Een hond diende eens een aanklacht in tegen een arm schaap. Hij beweerde, dat hij 't schaap ettelijke maten graan had geleend en dat het schaap het graan nooit had teruggegeven noch op enige andere wijze had betaald.

Wat had dat schaap met dat graan moeten doen? Het lag er dik op, dat die aanklacht kant noch wal raakte, maar de hond had zich 'n paar rechters uitgezocht, die onder één hoedje speelden met hem, namelijk: een wolf en een wouw.

De hond wist de bewijzen, dat het schaap schuldig was, opeen te stapelen en de wolf en de wouw waren het roerend met de hond eens. Het arme schaap stond er schaapachtig bij en al zijn ontkennen hielp hem geen zier. Het werd schuldig bevonden en 't

mocht zelfs nog blij zijn, dat het er het leven afbracht en alleen maar werd veroordeeld tot de kosten en een hoge boete; zo hoog, dat het arme dier niets anders kon doen dan alle wol die het droeg verkopen, om nog veel erger te ontgaan.

Het is niet altijd voldoende, dat de rechtvaardigheid van een zaak zo klaar is als 'n klontje; ook onder de mensen worden wel boze lieden gevonden, die er niet tegen opzien om een rechtvaardige zaak te verdraaien en die bij hoog en bij laag verzekeren, dat zo'n rechtvaardige zaak eigenlijk niets anders is dan het grootste bedrog. Wie in handen valt van dergelijke schelmen, is er slecht aan toe en een land mag zich gelukkig prijzen, als het recht er hoogtij viert.

ONZE WONDERE WERELD

HOE DIEREN SLAPEN

DE LUIAARD
LEEFT UITSLUITEND IN DE BOMEN. HIJ HEEFT KLAUWEN DIE ZO GEBOGEN ZIJN, DAT ZE VOLKOMEN OM DE TAKKEN HEENGRIJPEN ALS HAKEN. ZO HANGT HIJ OOK AAN DE TAKKEN OM TE SLAPEN.

MIERENETERS
HEBBEN ENORME STAARTEN. ZE SLAPEN MET Z'N TWEEËN EN BEDEKKEN HUN LICHAMEN ZO VOLKOMEN MET HUN STAARTEN, DAT ER NIETS MEER VAN HEN TE ZIEN VALT. BOVENDIEN BESCHERMT DIE STAART HEN TEGEN DE REGEN.

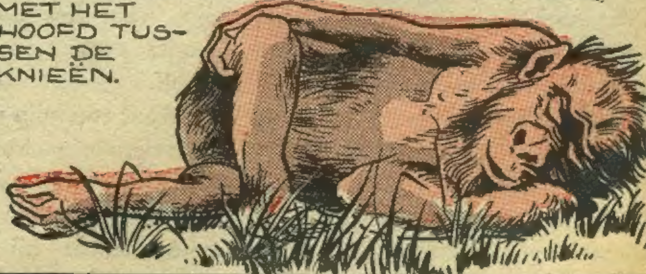

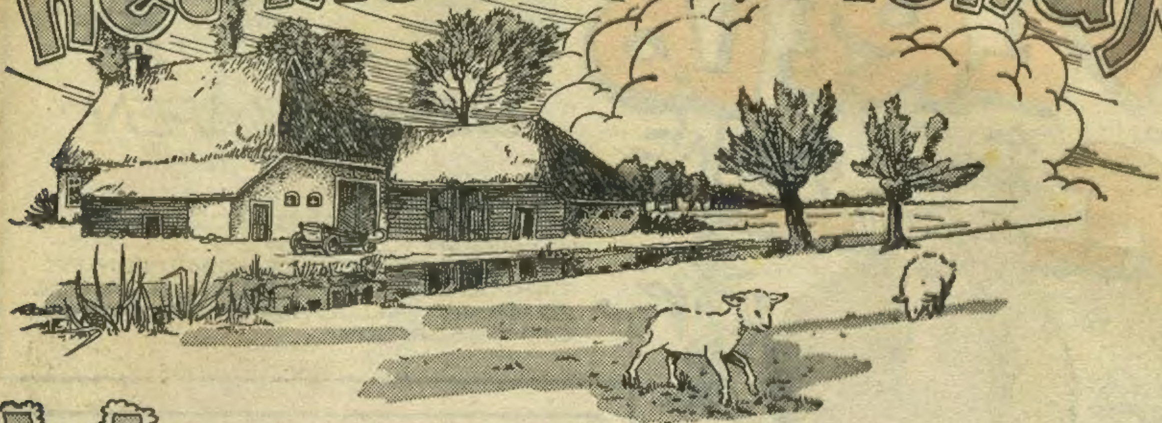
BEREN
HEBBEN BIJ HET SLAPEN GEEN BEPAALDE HOUDING. ZE GAAN LIGGEN ZOALS ZIJ HET 'T GEMAKKELIJKST VINDEN. OOK KANGOEROES KAN HET NIET SCHELEN.

DE ORANG-OETAN
IS EEN VAN DE WEINIGE DIEREN DIE GEWOONLIJK OP HUN RUG SLAPEN. DE CHIMPANSEE LIGT MEESTAL OP DE ZIJ MET EEN ARM ONDER HET HOOFD. DE GORILLA SLAAPT HURKEND OF ZITTEND MET HET HOOFD TUSSEN DE KNIEËN.

DE GIRAFFE
VOUWT BIJ HET SLAPEN GAAN ZIJN LANGE HALS TEGEN EEN VAN ZIJN FLANKEN

Wolletje was een klein, wit lammetje, dat dartelde in de voorjaarswei. De zon scheen vrolijk en het gras was fris en groen. Wolletje vond het leven heel plezierig. Nu en dan liep het even naar zijn moeder, die een eindje verderop rustig aan het grazen was. Maar dan liep het weer weg om te stoeien en te dartelen. Want een jong lammetje houdt van beweging. Lang stilstaan kan het niet.

Eén ding vond Wolletje wel een beetje jammer. Dat hij geen vriendje had om mee te spelen. Zou hij eens op zoek gaan? Daar in de andere wei was misschien wel een ander lammetje te vinden. En weg rende Wolletje, recht op de brede sloot af, die de twee weilanden van elkaar scheidde.

De zon scheen helder op 't gladde, blauwe water. Het leek wel, of het Wolletje wenkte om te komen. Wat was het water mooi! Wolletje boog zich een beetje voorover om beter te kunnen kijken. Maar toen werden zijn ogen groot en rond van verbazing!

Want daar, in het water, zag hij een ander lammetje. Het zag er net eender uit als Wolletje zelf en 't had precies dezelfde grote, ronde ogen. Wolletje bracht zijn kopje heel dicht bij 't andere lammetje. „Mèh, mèh," zei hij en dat betekende zoveel als: „Fijn, dat ik je zie. Wil je mijn vriendje zijn?"

Maar.... zo gauw Wolletje zijn bekje had opengedaan, verdween het andere lammetje. Het verdween in de vele kringen en rimpels, die plotseling op het water waren gekomen! Wolletje trok zich terug. Hij begreep er niets van. „Bèh," zei hij verbaasd.

Opnieuw boog hij zich even later over het water. De kringen en rimpels waren aan het wegtrekken. Het water werd weer even vlak en rimpelloos als het geweest was. En.... daar kwam het nieuwe vriendje ook weer! Eerst nog wat vaag, maar toen zag Wolletje het weer duidelijk vóór zich. Het kon zijn tweelingbroertje zijn, want het zag er precies eender uit als hijzelf.

„Waar zou mijn nieuwe vriendje toch naar toe zijn geweest?" vroeg Wolletje zich af. Opnieuw bracht hij zijn snuitje heel dichtbij en begon weer te praten. Maar.... net als de eerste keer kwamen er allemaal kringen en rimpels in het water, zodra Wolletje het aanraakte, en verdween 't vriendje.

Na dit zo enkele keren ondervonden te hebben, wist Wolletje, dat hij zijn kopje niet té dicht bij het andere lammetje moest brengen en vooral niet in het water moest praten. Als hij maar heel stil en rustig vlak boven het water bleef, ging het vriendje niet weg.

Die twee hadden nu voortaan samen veel pret. Iedere dag als het mooi weer was, ging Wolletje naar het water om met zijn vriendje te spelen.

Maar de naam van het andere lammetje kwam Wolletje nooit te weten. En ook begreep hij niet, waar zijn vriendje toch telkens naar toe ging, als hij weer verdween.

Weten jullie het??

WAT ZEGT MIJN NAAM?

FRED EN NOL

Jammer," aldus begon meester Dierx het reeds lang ingeburgerde namenkwartiertje, „dat zovele oude, veelzeggende namen, die bij onze voorouders in volle gebruik waren en waarvan we de betekenis dikwijls nog hebben kunnen achterhalen, geheel in onbruik dreigen te raken. In heel oude geschriften vinden we tientallen namen, die wij nooit of bijna nooit meer horen. In Friesland zijn die namen het langst blijven leven en men hoort daar dan ook voornamen, die men elders tevergeefs zal zoeken. Elke jongen bijvoorbeeld weet, wie Abe Lenstra is. Maar de voornaam Abe, die „man" betekent, zult ge waarschijnlijk zo goed als nergens anders dan in Friesland aantreffen.

Laten we voor vandaag eens een paar van die oude namen, die nog niet geheel verdwenen zijn, bekijken en wel: Alfred, Arnold of Arnoud en Arnulf. Zoals ik jullie al eens verteld heb, behoort onze taal tot de Germaanse taalgroep, zoals ook het Deens, Noors en Zweeds, het Engels en het Duits. De namen Alfred, Arnold of Arnoud en Arnulf zijn echte Oudgermaanse namen, gevormd uit woorden, die door onze voorouders van een vijftien of meer eeuwen geleden dagelijks werden gebruikt en rijk van betekenis waren.

Alfred komt van de twee woorden alda, oud, en frithu, vrede; de naam betekent dus: blijvende, voortdurende vrede. Een andere, minder gangbare afleiding is: alfi, elf, bos-, velden meergod, en radi, raad, zodat dan de betekenis wordt: iemand die raad krijgt van elfen, of bos-, veld- en meergoden.

Arnold en Arnoud zijn afkomstig van arin, arend, en van walta, besturen; daar de arend bekend is om zijn kracht en scherpe blik, betekenen deze beide namen derhalve: krachtig, scherpzinnig bestuurder.

Arnulf is samengesteld uit de woorden arin en vulfa of ulfa: wolf. De wolf gold bij de oude Germanen als een der sterkste en dapperste dieren en in Arnulf moeten we ulf dan ook beschouwen als een versterking van de eigenschappen van de arend; Arnulf betekent dus: sterke, dappere arend.

We moeten hopen," aldus meester, „dat deze kernachtige namen, waarvan we in Fred en Nol nog de weerklank horen, niet geheel zullen gaan verdwijnen."

Een beroemd tapijtfabrikant

*

Holland was in het begin der zeventiende eeuw beroemd door zijn tapijtfabrieken. De bekendste was die van Frans Spiering te Delft. De beste meesters van zijn tijd leverden hem patronen en veel vorsten en aanzienlijke personen deden bij hem bestellingen. Zo verlangde de Engelse admiraal Howard een tiental wandtapijten met voorstellingen van gevechten tussen de Engelse zeemacht en de Spaanse Armada. Ze gingen helaas door brand verloren. In 1607 kreeg Spiering opdracht voor acht tapijten voor 't hof van Jacobus I. In 1610 zond hij acht grote tapijten met voorstellingen der heldendaden van Scipio. Hij kreeg er 7500 gulden voor. In 1612 kreeg hij een bestelling van de koning van Polen en twee jaar later werd hij door koning Christiaan IV van Zweden ontboden, die zijn kasteel Frederiksburg met Hollands tapijtwerk wilde versieren. Zij schijnen echter niet tot overeenstemming te hebben kunnen komen, want de vervaardiging van de zesentwintig door de vorst verlangde tapijten werd opgedragen aan Carel van Mander de Jonge te Delft, die enige tijd bij Spiering had gewerkt. De aanzienlijkste bestelling kreeg Spiering van de Staten-Generaal in 1612. Hij leverde tien grote tapijten met voorstellingen uit het leven van Scipio en nog zes kleinere met afbeeldingen uit het leven van de godin Diana. Dit was een geschenk voor de dochter van Jacobus I bij haar huwelijk met de keurvorst van de Paltz. Voor dit werk kreeg Spiering niet minder dan 16933 gulden, wat in die tijd een aanzienlijk bedrag betekende.

VONKJE

1 Ieder riep en schreeuwde, toen Vonkje met razende vaart op het gat toevloog. „O!" kreet Lola wanhopig, „ze valt er in! Kunnen we niet helpen?" Handenwringend stond ze op de kant en wachtte op de komende ramp.

2 Jantha was intussen op het ijs gesprongen en repte zich naar Vonkje toe. Een oude heer wierp haar zijn wandelstok toe en riep: „Vang hem op, meisje! Daarmee kun je wellicht je vriendinnetje helpen!"

3 Jantha had het ogenblikkelijk begrepen, ze ving de stok in haar handen op en hield het kromme eind naar Vonkje uitgestrekt. Daarop zette ze zich schoor. Vonkje wist in haar vaart de stok te grijpen.

4 Met een zwaai trok Jantha haar van het gevaarlijke gat weg. „Dank je wel, Jantha!" zei Vonkje. „Dat was erg flink van je!" De toeschouwers klapten in hun handen en allen snelden op het tweetal toe.

5 Het gat werd afgezet en men ging rustig door met schaatsen. Bij het naar huis gaan luchtte Vonkje haar verontwaardiging: „Ik zou wel eens willen weten, wie die steen gegooid heeft. Ik vind het een laffe streek!"

6 Maar er was gelukkig niets ernstigs gebeurd, de voorstelling was prachtig verlopen en opgewekt trokken allen weer naar school. Ze waren er al bijna, toen ze uit de verte „Hal-lo" hoorden roepen. „Hé! 't Is een soldaat!" zei Jantha.

e vrolijke Vrijbuiter

7 „Maar 't is onze Jackie!" juichte Vonkje. „Hallo!" begroette deze de vriendinnetjes. „Ik had een vrije dag vandaag; daarom ben ik naar het ijs gegaan en ik heb een paar filmpjes van jullie gemaakt. 't Was prachtig!"

8 De meisjes vonden het wát leuk, dat Jackie filmpjes van hun schaatspartij genomen had. „Zouden jullie het fijn vinden, als ik ze vanavond op school vertoonde?" vroeg hij. „Ja! Ja!" riepen ze in koor. Juffrouw Barry vond het dadelijk goed.

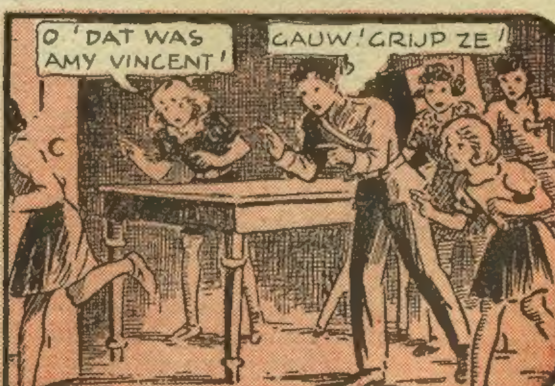
9 Met ongeduld wachtten Vonkje en haar vriendinnetjes die avond Jackie op. Alle meisjes waren in de speelzaal bijeen en toen prompt zeven uur Jackie verscheen, werd hij met gejuich ontvangen. „We hebben alles klaargezet, Jackie," vertelde Vonkje hem.

10 Een wit laken was voor het toneel gespannen, een tafel stond gereed voor de film en Jackie begon onmiddellijk zijn toestel op te stellen. „Ziezo! Nu de film er in en dan kunnen we beginnen te draaien!" merkte hij op.

11 Hij keerde zich naar de tafel, waar hij de doos had neergelegd en slaakte een kreet van verbazing. „Wie houdt me hier voor de gek?" vroeg hij. „De film is weg!" „Wij zijn er niet aan geweest!" verklaarden Vonkje en haar speelgenootjes.

12 Jackie keek rond en zag nog juist een meisje door de deur verdwijnen. „Wie is dat?" vroeg hij scherp. „Dat is Amy Vincent!" antwoordde Vonkje. „Zij heeft zeker de film weggenomen! Grijpt haar, meisjes!"

De legende van de geyser

In het oude Griekenland, vele jaren geleden, vertelden de mensen elkaar al het verhaal van een oude berggod, die zij Zeus noemden en die boven op de berg Olympos woonde.

Deze berggod had een zoon, Vulcanus geheten en die was erg sterk en jong en schoon. Hij had een prachtige, zwarte baard en zwart krullend haar. Hij was een beste jongeman en in het begin was zijn vader erg trots op hem.

Maar op een goede dag kreeg die jongeman, die Vulcanus, last van rillingen en er was geen dokter, die hem helpen kon. Het werd zo erg, dat hij dag en nacht klaagde over de koude.

Nu was het ook dikwijls wel erg fris daar boven op die berg, maar als je een berggod bent, moet je daar niet over klagen, je moet trots en blij zijn, dat je niet, zoals gewone mensen, in een stad of in een dorp moet leven, maar dat je helemaal alleen in een fraai paleis boven op een hoge berg mag wonen.

Goed .... toen de dokters Vulcanus niet konden genezen van zijn rillingen, zeiden ze maar, dat hij helemaal niets mankeerde. En toen zei vader Zeus: „Ziezo, je mankeert dus niets. Je bent net zo gezond als ik, en nu is het uit met dat saaie geril. Ga wandelen, ga op jacht, ga bloemen plukken, ga paardrijden of met de gouden bal spelen, doe wat je wilt, maar doe iets!! Blijf daar niet in dat hoekje zitten rillen als een verkleumde kanarie. Kom, sta op en ga!!"

En Vulcanus ging dan ook een eindje wandelen, maar hij kreeg het zó koud, dat hij tien minuten later alweer thuis was.

Dat zag zijn vader zo dadelijk niet, maar later, aan tafel, merkte hij heel goed, dat zijn zoon alweer zat te rillen en te beven.

„Ga paardrijden!" riep vader Zeus vertoornd, „doe iets, dat je warm wordt, dan ril je niet meer. Je rilt alleen maar, omdat je altijd in een hoekje zit te kniezen. Kom, haal je paard!"

Vulcanus deed wat hem gezegd werd, maar het hielp niet veel, want boven op dat paard bleef hij rillen en het rillen werd zó erg, dat het paard mee begon te rillen. Tenslotte kon dat arme dier geen stap meer verzetten van het rillen en beven en toen Vulcanus thuiskwam, met het rillende paard aan de teugel, rilde hij zó erg, dat de kopjes op de tafel in de huiskamer er van rinkelden.

En nu gebeurde er iets heel naars. Vader Zeus heeft er later dikwijls spijt van gehad, maar hij was nu eenmaal een driftig man. Hij werd woedend, hij greep zijn rillende zoon bij een arm, hij trok hem mee naar buiten en gooide hem pardoes van de berg af.

Vulcanus rolde naar beneden, eerst langzaam, toen sneller en sneller en eindelijk had hij de vaart van een kanonskogel. En hij viel met zoveel kracht op de begane grond, dat hij er gewoon doorheen viel. Hij viel en viel en eindelijk kwam hij met een smak op iets hards terecht.

Hij had wel pijn in zijn rechterbeen, maar dat vond hij niet zo erg. Want wat zag hij daar? Hij zag een prachtig vuur. Het was groot en witgloeiend en het straalde zoveel warmte uit, dat Vulcanus er verheugd naar keek.

Toen hij opstond, merkte hij dat hij mank was, maar dat kon hem ook niet zoveel schelen. Heerlijk warm was het; voor het eerst sinds vele jaren hield het rillen op en hij verkneukelde zich van de pret.

„Wat 'n vuurtje!" riep hij lachend. „Daar zal ik goed voor zorgen, opdat het niet uitgaat."

Hij gooide er nog maar wat op, hij blies eens flink, zodat het vuur harder begon te branden, en toen hij eindelijk moe was van het blazen, ging hij bij het vuur liggen om wat te rusten.

Maar toen Vulcanus wakker werd, was hij toch rillerig, want niemand had, toen hij sliep, brandstof bij het vuur gedaan en niemand had er tegen geblazen.

Rillend stond hij op. Snel ging hij brandstof op het vuur gooien en blazen en zie! Het vuur laaide op, hoger dan het geweest was, toen Vulcanus ging slapen.

En pas toen Vulcanus een paar uur hard gewerkt had, hield 't rillen op, want nu brandde het vuur zó hard, als het nog nooit gebrand had. Vulcanus had dorst gekregen van al dat sjouwen en blazen, en toen hij niet ver van het vuur een riviertje zag, ging hij er heen om te drinken.

Hij boog zich over het water en bij het licht van de vlammen kon hij zijn eigen spiegelbeeld zien. Toen schrok hij van zijn uiterlijk. Tjonge, wat was hij vies en smerig, zwarte strepen op zijn gezicht, pikzwarte handen, hij besloot zich meteen te

gaan wassen, want hij was een nette jongeman.

Maar nauwelijks had hij het water aangeraakt, of hij begon te klappertanden, want het water was ijskoud. Toch kon hij niet altijd zo vies en smerig blijven rondlopen.

Plotseling kreeg hij een inval. Hij besloot, het water warm te maken op het vuur en zich dan te gaan wassen. (Geen flinke Hollandse jongen, zul je zeggen, maar hij was dan ook een Griek en daarbij nog de zoon van een berggod.)

Nu zocht hij naar een ketel of een pan, waarin hij water warm kon maken, maar hij kon niets vinden. Daar zat hij lange tijd over te denken. Hoe kon hij dit vraagstuk oplossen?

Eindelijk kreeg hij weer een goed idee. Hij gooide grote stenen in de bedding van de onderaardse rivier. Eindelijk had hij een soort dam gelegd en die werd zo hoog, dat het water er niet meer door kon. Toen zocht het water natuurlijk een andere weg.

Vulcanus had het intussen zo druk als een klein baasje, want nu moest hij ook nog zijn vuur opstoken, opdat hij niet weer aan het rillen zou gaan.

En toen hij dit gedaan had, leidde hij het water van de rivier vlak langs zijn vuur. Grote wolken stoom stegen op en Vulcanus waste zich met die hete stoom, want al kon hij dan niet tegen koude, hij kon de allergrootste hitte verdragen.

En zo leefde Vulcanus daar gelukkig en tevreden diep onder de aarde. En nu zul je vragen, of hij dan wel een bed had en waar hij zijn eten vandaan had, maar dat weet ik ook niet, want dat staat niet in dit oude verhaal.

Dit verhaal is namelijk zo oud, dat er al hele stukken af zijn gesleten. Maar goed, nu denk je natuurlijk, dat Vulcanus hier zijn verdere leven tevreden en gelukkig doorbracht, maar dat was niet zo.

Want zie je, je kunt aan alles wennen. Als je er aan went, om te slapen onder drie dekens, dan kun je het met twee dekens niet meer stellen en dan heb je er eigenlijk liever vier. En als je er vier hebt, dan zou je er nog wel een vijfde bij willen hebben.

Zo ging het Vulcanus ook. Het was hem nooit warm genoeg en elke dag stookte hij het vuur hoger op en elke dag moest hij hetere stoom hebben om zich te wassen.

Hij werkte als een paard, die Vulcanus, hij zwoegde van vroeg tot laat en je snapt wel, dat het vuur steeds feller brandde en dat de vlammen steeds hoger oplaaiden. En de stoom werd heter en heter en de dichte dampwolken werden hoger en hoger.

Het vuur werd zo heet, dat Vulcanus er geen gewone steenkolen meer in branden kon, want die waren zo weg. Hij ging er keistenen in verbranden en graniet en leisteen en kalksteen en marmer en grint en zandsteen. En op een kwade dag gebeurde het, dat de zoldering van het onderaards verblijf van Vulcanus gewoon doorbrandde, want die was ook maar van zand en steen.

Toen sloegen de vlammen wijd over de wereld en grote hoeveelheden gesmolten steen stroomden gloeiend van de berg af. Dat was lava en die lava liep net zolang van de helling van de heuvel af, tot ze stolde. En toen werd die lava hard.

Dat was de eerste uitbarsting van een vulkaan, en sindsdien zijn er nog heel wat gevolgd, en je hoort er vandaag de dag nog wel van. En zo zal het wel doorgaan, tot Vulcanus te oud wordt om hard te werken en zijn vuur hard op te stoken. Eens zal er wel een eind aan komen. Telkens als er een uitbarsting is geweest, maakt Vulcanus de zoldering van zijn verblijf weer zo goed mogelijk dicht, maar op enkele plaatsen is dat niet zo goed gelukt, en daar komt nog steeds de hete stoom door de kieren.

En dat is de reden, waarom er op enkele plaatsen in de wereld geysers zijn, waar zo maar hete stoom en kokend water uitkomen.

☆

MIDAS'

MALLE MORMELKUREN

☆

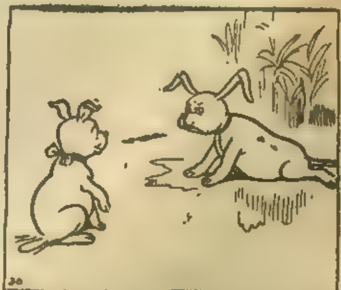

Toen 'k eindelijk alleen was,
toen dacht ik meteen:
Vooruit Midas, kom,
maar weer gauw op de been.
'k Was waterzwaar,
'k droop van het water in mij
En houtkrullen kromden
zich dwars door mijn zij.
Zo ging ik niet verder,
'k bleef liggen waar 'k lag
En keek of ik nergens
een zonnetje zag;
Was ik eenmaal droog,
nou, dan was het oké;
Ik was immers vrij
en dat viel al weer mee....

■

Helaas ja, een ongeluk
komt zelden alleen;
Ik was nog maar amper
een poosje op de been
Of daar naderde een hondje,
zo'n speels aardig ding
Dat vrolijk en dartelend
aan 't kwispelen ging.
„Ruk in," blafte ik woedend,
„verdwijn uit mijn blik,"
Maar de snaak bleef maar zitten
en gaf er geen kik;
„Hoepel op," zei ik nijdig,
„'k heb maling aan jou,
Want ik lig nog te bibberen
van water en kou...."

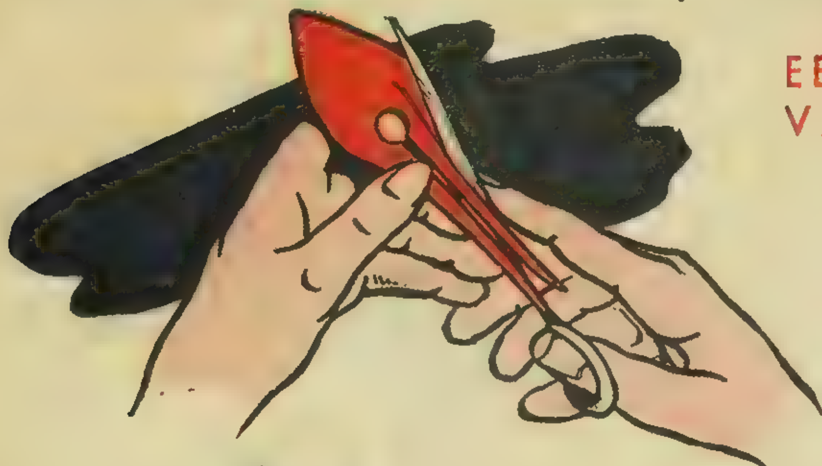
(Wordt vervolgd

De kleine knutselaar

EEN KARTONNEN VISJE

Knip volgens fig. 1 uit een stuk niet al te slap karton de visvorm, die wordt aangegeven. Let vooral goed op de inkeping en maak die zeer zorgvuldig. Leg de vis nu voorzichtig op het water zonder hem onder te dompelen. Als je uit het oliespuitje van je fiets of van moeders naaimachine voorzichtig een druppel olie in het gaatje op de rug van de vis laat vallen (fig. 2), zal die vis wegschieten over het water.

Hoe komt dat?

De druppel olie, die in het gaatje ligt, wil zich zover mogelijk uitbreiden over het water. De enige weg daartoe is echter de spleet aan de achterzijde. De olie dringt daar nu met kracht door naar buiten en geeft daarbij de vis een duw in de richting van de kop, waardóor hij aan 't „zwemmen" gaat.

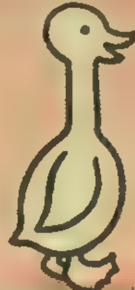

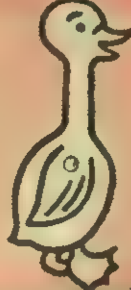
HOE TEKEN IK EEN EENDJE

EEN BIOSCOOPSCHIJF

Teken deze schijf over op een stuk stevig karton of op doorzichtig papier, dat je nadien op karton plakt, en snij de inkepingen goed uit. Maak ze echter niet te diep, want dan werkt de schijf niet goed.

Neem dan een stevige speld met een kop, steek die door de zwarte stip in het midden en bevestig de hele schijf op een stokje.

Ga nu voor de spiegel staan, waarbij je de schijf zo houdt, dat de achterkant naar je toe is gekeerd (fig. A). Dan geef je met de vinger een draaiende beweging aan de schijf en ondertussen kijk je door de insnijdingen door naar het beeld in de spiegel, waardoor je vriend konijn allerlei rare kapriolen zult zien maken (zie fig. A).

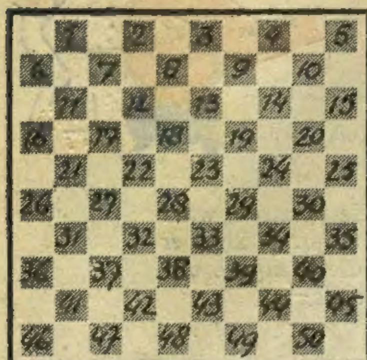
De schijf kun je ook als model benutten om zelf alle mogelijke andere bioscoopschijven te maken.

Daarvoor moet je de omtrek, de insnijdingen, de cirkel en de rode blokjes netjes overtrekken en dan zelf allerlei grappige figuurtjes, die springen of dansen, tekenen op die plaatsen, waar op onze plaat de konijntjes te zien zijn. Je kunt er ook allerlei plaatjes op plakken, die je ergens uitknipt en die verband houden met elkaar.

Fig. A

WAT WORDT ER GESPEELD ?

WIJ LEREN DAMMEN

Zo langzamerhand kennen wij heel wat spelletjes op het dambord. Het wordt nu tijd, dat wij eens over het dammen zélf gaan praten. Je zult het heel gauw begrijpen, want de damstenen gaan precies zo als de schapen. Ze mogen dus alleen op de genummerde ruiten komen en ze moeten altijd vooruit gaan in de richting van de tegenstander.

Er zijn twintig witte stenen en twintig zwarte en die zet je, als je een partij dam gaat spelen, precies zo op je dambord als ze op het in de rechterbovenhoek afgedrukte dambord staan.

De damstenen kunnen ook slaan en hoe dat gaat, herinner je je natuurlijk nog wel van de leeuw en de tien schapen. En nu ga je maar spelen. Wie wit heeft, begint. Vergeet niet de stenen, die je geslagen hebt, van het bord weg te nemen en vergeet *vooral* niet, *dat slaan verplicht is*. Je *moet* slaan als je kunt. Als jouw steen tegen een steen van een tegenstander staat en achter die steen van je tegenstander is een open ruit, dan moet je, als je aan zet bent, die steen slaan. Dus, er overheen springen en de steen van het bord nemen.

Hoe meer stenen je van de tegenstander slaat, hoe zwakker hij wordt en hoe sterker je dus zelf staat, dat begrijp je wel! Maar omgekeerd is je tegenstander er natuurlijk ook op uit om zoveel mogelijk van jouw stenen van het bord te halen. Je moet dus goed opletten, dat je hem niet de kans geeft om je stenen te slaan, tenzij je een steen van hem terug kunt slaan.

Laten we even aannemen, dat jij met de witte stenen speelt en dat je steen 32 naar ruit 28 hebt geschoven. Zwart is aan de beurt en schuift steen 18 naar ruit 23. Als zwart nu bij zijn volgende beurt jouw steen slaat, komt hij op 32 te staan, jij slaat hem dan met steen 37 of met steen 38. Zie je wel? Jullie hebben dan elk een steen verloren, maar jullie zijn nog even sterk.

Ook hoef je niet bang te zijn om een van je stenen te laten slaan, als jij daardoor twee of meer stenen van je tegenstander kunt slaan. Bekijk dit voorbeeld maar eens goed:

Zwart kan één van jouw stenen slaan, maar in plaats van dat te verhinderen, laat je hem kalm zijn gang gaan. Je verschuift ergens anders een steen en als zwart geslagen heeft, sla je zelf twee van zijn stenen. De pijltjes op het voorbeeldje hierboven geven duidelijk aan, hoe alles in zijn werk gaat.

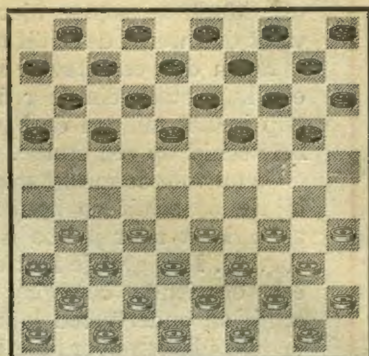
DE DAM

Een dam is een steen, die de uiterste rand van het dambord *aan de kant van je tegenstander* heeft bereikt.

Een witte steen wordt dus dam als hij komt te staan op de rij van 1 tot en met 5.

Een zwarte steen wordt dam als hij komt te staan op de rij van 46 tot en met 50.

Zodra een steen op een van die beide rijen terechtkomt, zet je er een steen (van dezelfde kleur natuurlijk) bovenop. Twee stenen op elkaar vormen dus een dam. Wat je met een dam kunt doen, zullen we de volgende keer laten zien.

Op een gedrukt dambord (diagram) zien dammen er zo uit:

BEER IN DE PUT

Alle deelnemers houden elkaar bij de handen vast en vormen een grote cirkel om de beer, die in het midden staat.

De beer moet nu proberen om uit die cirkel te ontsnappen, door onder de handen der anderen door te kruipen of hier of daar de handen los te wringen. Hij moet het nu eens hier, dan eens daar proberen. Dit is meestal een kwestie van handigheid en verrassing. Nooit geweld gebruiken bij dit spel.

Zodra de beer buiten de kring is, laten de overigen de handen los en maken jacht op de beer.

Wie er in slaagt hem het eerst af te tikken, wordt beer voor de volgende ronde.

Zoek bij deze mannen de dingen, die bij hen horen!

Een bladzij PUZZLES

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

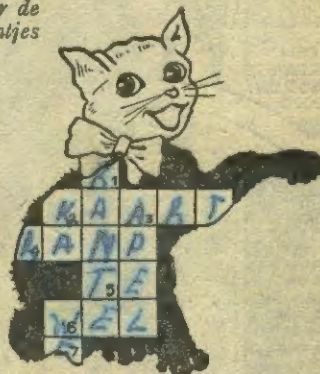
Spreekwoordenrebus:

DE KAT UIT DE BOOM KIJKEN

De betekenis van dit spreekwoord is: rustig afwachten, tot men weet, wat er gaat gebeuren. Een kat uit een boom kijken, al maar blijven kijken tot de kat eindelijk uit de boom komt, is een werk van geduld. Dat kan uren en uren duren. En wanneer men al die tijd maar blijft kijken, voert men niet veel uit. Het spreekwoord heeft dan ook veelal geen al te gunstige betekenis en wordt dikwijls gebruikt in de zin, dat men anderen zich laat aftobben en zelf ingrijpt, zodra de buit zonder veel moeite is binnen te halen.

KATTENPUZZLE

Voor de kleintjes

INVULLEN:

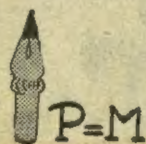
Horizontaal:

1 Bewijs van toegang of van lidmaatschap
4 Buitenste omtrek van een voorwerp
5 Dat is .. veel of .. weinig
6 Alles goed en..., maar....
7 Plus

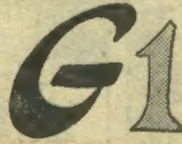
Verticaal:

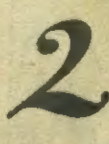
1 Handschoenen met alleen de duim afzonderlijk
2 Vogel en ook samentrekking van kade
3 Voorname stand, waartoe een edelman behoort
6 Ander woordje voor wij

SPREEKWOORDENREBUS

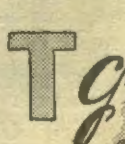

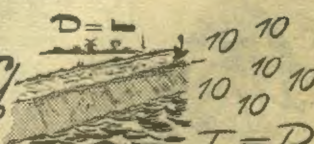

PIER PANIEK en HET ZUSJE VAN SJORS, SUZIE REBEL

